

Sygn. akt VU 23/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 3 listopada 2017 r. sygn. (...)

1. oddala odwołanie,

2. przyznaje ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.

Radcy Prawnemu K. R. kwotę 120,- zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawcy M. B..

Sygn. akt V U 23/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział odmówił M. B. przeliczenia emerytury od dnia 1 października 2017 roku z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących w dniu osiągnięcia 65 lat. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 29 grudnia 2016 roku przyznał wnioskodawcy emeryturę z uwzględnieniem tablic średniego dalszego trwania życia, która obowiązywała w miesiącu osiągnięcia przez niego podwyższonego wieku emerytalnego 66 lat tj. 207,80 miesięcy i jest niższe niż średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablic obowiązujących w dniu osiągnięcia wieku 65 lat tj. 209,30 miesięcy.

W odwołaniu z dnia 12 grudnia 2017 roku M. B. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji wskazując, iż w jego ocenie po zmianie przepisów od dnia 1 października 2017 roku powinien mieć wyższą emeryturę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 22 maja 2018 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. wyznaczył wnioskodawcy pełnomocnika z urzędu.

Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2018 roku wnioskodawca podnosił zarzuty, co do decyzji z dnia (...) (...) roku. Pełnomocnik wnioskodawca popierał odwołanie i wnosił o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu wskazując, że nie zostały one opłacone.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. urodzony (...) był uprawniony od 12 października 1999 roku do 28 lutego 2009 roku do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz od 1 marca 2009 roku do 27 grudnia 2016 roku do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek o rentę k. 1-2 akt rentowych, decyzja ZUS z dnia 19 listopada 1999 roku k. 25 akt rentowych, decyzja ZUS z dnia 29 kwietnia 2009 roku k. 124 akt rentowych, decyzja ZUS z dnia 29 grudnia 2016 roku k. 6 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 29 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał z urzędu M. B. emeryturę od dnia (...) (...) roku, to jest od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego tj. 66 lat.

Wysokość emerytury została ustalona zgodnie z art. 26 i wyniosła 2535,37 złotych brutto.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto:

- kwotę składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 19 868,15 złotych
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 50 6981,79 złotych;

- średnie dalsze trwanie życia 207,80 miesięcy

Wysokość świadczenia została obliczona poprzez zsumowanie kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (19 868,15 złotych) i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego (50 6981,79 złotych), a następnie podzielenie tej sumy przez średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązujące w dniu osiągnięcia wieku 66 lat – 207,80 miesięcy.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 29 grudnia 2016 roku k. 6 akt emerytalnych)

Decyzja z dnia 29 grudnia 2016 roku nie była zaskarżona przez M. B..

(okoliczność bezsporna)

W dniu 12 października 2017 roku M. B. złożył wniosek o przeliczenia emerytury z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia według wszystkich wariantów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(dowód: wniosek o emeryturę k.1-4 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy ur.(...) przeliczenia emerytury od dnia 1 października 2017 roku z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących w dniu osiągnięcia 65 lat.

Zgodnie z art. 26 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 roku poz. 1383) średnie dalsze trwanie życia ustala się dla osób w **wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego**. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” corocznie w terminie do dnia 31

marca tablice trwania życia. Ogłoszone w ten sposób tablice średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn mają zastosowanie do emerytur na przyszłość przyznawanych od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku.

Tylko jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, zgodnie z art. 26 ust 6 ustawy, który wszedł w życie z dniem 1 października 2017r., do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 art. 26 ustawy stosuje się tablice trwania życia **obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.**

Z przepisu tego wynika, że średnie dalsze trwanie życia co do zasady powinno być ustalane wg tablic obowiązujących w dniu przejścia na emeryturę dla wieku równego wiekowi przejścia na emeryturę. Tylko gdy jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego można do ustalenia średniego dalszego trwania życia zastosować tablice obowiązujące w dacie osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn. **Nadal jednak średnie dalsze trwanie życia ustala się dla wieku ubezpieczonego w dacie przejścia na emeryturę.**

Skarżący zakwestionował odmowy przeliczenia mu emerytury od dnia 1 października 2017 roku z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących w dniu osiągnięcia przez niego 65 lat. Wprawdzie M. B. próbował także kwestionować prawidłowość wyliczenia emerytury w decyzji z dnia 29 grudnia 2016 roku, ale ta kwestia wobec niezaskarżenia tej decyzji, nie mogła być przedmiotem niniejszego postępowania. Zakres rozpoznania sprawy w sądowym postępowaniu ubezpieczeniowym wyznacza bowiem przedmiot zaskarżonych decyzji. Wobec nie zaskarżenia przez wnioskodawcę M. B. decyzji z dnia 29 grudnia 2016 roku o przyznaniu emerytury, decyzja ta stała się ostateczna i wiąże Sąd przy rozstrzyganiu niniejszej sprawy. Oznacza to niedopuszczalność badania prawidłowości ustalenia wysokości emerytury w zakresie zaliczenia okresów składkowych i nieskładkowych. Co do tych kwestii wnioskodawca może ewentualnie wystąpić z wnioskiem do organu rentowego.

W niniejszej sprawie Sąd mógł tylko zbadać czy organ rentowy prawidłowo odmówił wnioskodawcy przeliczenia emerytury od dnia 1 października 2017 roku z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących w dniu osiągnięcia 65 lat. Dlatego jedynym zatem zarzutem podlegającym ocenie jest kwestia prawidłowości ustalenia dla ubezpieczonego średniego dalszego trwania życia.

Zarzuty skarżącego nie zasługują na uwzględnienie. Średnia dalszego trwania życia to wielkość statystyczna, wyliczana przez Główny Urząd Statystyczny i uwzględnia maksymalny czas trwania generacji, liczbę osób dożywających określonego wieku. Średnia ta obliczana dla całej populacji, dla obu płci (wyrażana w miesiącach), ogłaszana jest przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym RP do 31 marca następnego roku kalendarzowego (art. 26 ust. 5), stanowiąc podstawę przyznawania emerytur na podstawie wniosków składanych od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku.

Średnie dalsze trwanie życia ustala się na podstawie tablic trwania życia, które ogłasza w formie komunikatu w „Monitorze Polskim” corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego obowiązujących w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny. W ten sposób ZUS ustalił średnie dalsze trwanie życia ubezpieczonego w decyzji z dnia 29 grudnia 2016 roku.

Wnioskodawca przeszedł z urzędu na emeryturę od dnia ukończenia 66 lat tj. **od (...) (...) roku** (ur. (...)) na podstawie wydanej z urzędu decyzji z dnia 29 grudnia 2016 roku. W tej dacie obowiązywały od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2017 roku tablice średniego trwania życia ogłoszone w Komunikacie Prezesa GUS z dnia 25 marca 2016 (M.P. z 2016 roku poz.291). Średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 66 lat zgodnie z tymi tablicami wynosiło **207,80 miesięcy.**

Stosownie do art. 24 ustęp 1 pkt 3 ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2017 roku wiek emerytalny wnioskodawcy wynosił 66 lat. Od 1 października 2017 roku wiek emerytalny dla mężczyzn został obniżony do 65 lat. Wnioskodawca wiek 65 lat osiągnął w dniu (...) (...) roku. W dacie tej średnie dalsze trwanie życia określał obowiązujący wówczas Komunikat Prezesa GUS z dnia 26 marca 2015 roku (M.P. z 2015 roku poz. 296). Zgodnie z tym komunikatem

średnie dalsze trwanie życia dla osób równych wiekowi przejścia wnioskodawcy na emeryturę 66 lat wynosiło **209,30 miesięcy**.

Średnie dalsze trwanie życia 207,80 miesięcy ustalone dla wnioskodawcy zgodnie z tablicą trwania życia obowiązującą w dacie przejścia przez niego na emeryturę tj. w dniu (...) (...) roku (Komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 2016r. M.P. z 2016r. poz.291) jako krótsze od średniego trwania życia 209,30 miesięcy ustalonego na podstawie Komunikatu Prezesa GUS z 26 marca 2015 roku (M.P. z 2015r. poz. 296) obowiązującego w dacie osiągnięcia przez niego powszechnego wieku emerytalnego obowiązującego od dnia 1 października 2017 roku tj. 65 lat, **jest dla niego korzystniejsze**.

Średnie dalsze trwanie życia to bowiem wielkość statystyczna, która określa przeciętny okres, jaki zazwyczaj, statystycznie upływa od ustalenia prawa do emerytury do dnia śmierci ubezpieczonego. W gruncie rzeczy chodzi o ustalenie przewidywanego okresu pobierania przez daną osobę emerytury i – tym samym – równomiernego rozłożenia zgromadzonych składek i ewentualnie kapitału początkowego w ramach tego okresu. Im zatem okres średniego dalszego trwania życia dla osoby w wieku ubezpieczonego przechodzącego na emeryturę jest krótszy, tym emerytura jest wyższa. Tym samym odmowa przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji przeliczenia emerytury od dnia 1 października 2017 roku z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących w dniu osiągnięcia 65 lat na 209,30 miesiące jako mniej korzystniejszego dla wnioskodawcy było prawidłowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji orzeczenia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz.1715) jak punkcie drugim sentencji orzeczenia.